

1. Aarrestad	med 94 stemmer
2. Aavatsmark	» 94 »
3. Barman	» 94 »
4. Bratlie	» 94 »
5. Hagerup Bull	» 94 »
6. Bøen	» 94 »
7. Castberg	» 94 »
8. Eiesland	» 94 »
9. Foshaug	» 94 »
10. Hans Hansen	» 94 »
11. Hornsrud	» 94 »
12. G. A. Jahren	» 94 »
13. Konow	» 94 »
14. Kristvik	» 94 »
15. Mowinckel	» 94 »
16. Magnus Nilssen	» 94 »
17. Næsheim	» 94 »
18. Peersen	» 94 »
19. Skaar	» 94 »
20. Thallaug	» 94 »
21. Wolden	» 94 »
22. Buen	» 93 »
23. Enge	» 93 »
24. Hagb. Lund	» 93 »
25. S. Næss	» 93 »
26. Tveiten	» 93 »
27. Andersen Grimsø	» 92 »
28. Rinde	» 90 »
29. Gjedrem	» 89 »

Næst de valgte hadde Grivi 4 stemmer, Austbø 3 stemmer, samt Aarsrud, Amundsen, Aslaksrud, Bergersen, Bøen, Gauslaa, Gunnestad, Jacobsen, Myrvang og Trædal hver 1 stemme.

Efter forslag av præsidenten besluttedes møtet utsat for at sættes paany kl. 1 til foretagelse av valg paa et medlem av utenrikskomiteen istedetfor Ugland, hvorom valgkomiteen i mellemtiden vilde holde møte til avgivelse av indstilling.

Forhandlingene gjenoptoges kl. 1.

Præsidenten Der foreligger

Indstilling fra valgkomiteen om valg av et midlertidig medlem av utenrikskomiteen (istedenfor Ugland). (Indst. S. nr. 1).

Præsidenten foreslaar, at indstillingen behandles straks.

Votering:

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Komiteen hadde indstillet representant Blydt som midlertidig medlem av utenrikskomiteen.

Votering:

Komiteens indstilling bifaldtes enstemmig.

Møtet hævet.

Møte den 12te januar kl. 1 form.

Præsident: Mowinckel.

Mottat av den dertil opnævnte deputation indfandt Hans Majestæt Kongen sig kl. 1 i Stortinget, ledsaget av regjeringens medlemmer, Høiesteret og flere autoriteter. Hans Majestæt Kongen oplæste følgende trontale:

Hr. præsident, mine herrer representanter!

Naar folkets representanter nu optar sit arbeide, vil jeg uttale det ønske, at det maa lykkes Stortinget til gagn for fædrelandet at løse de mange og vigtige opgaver, som under disse alvorlige tider melder sig.

Regjeringen har ogsaa i det forløpne aar bestræbt sig for at iagttå en streng nøytralitet til alle sider.

Det er mig en særlig glæde at nævne, at det gode forhold mellem de tre nordiske riker er blit yderligere befæstet ved det fortsatte samarbeide under møtet mellem de tre rikers stats- og utenriksministre i Stockholm i tiden 9de—11te mai 1917 og under den svenske og danske konges besøk i Kristiania 28de—30te november s. a.

Den nye republik Finland er av regjeringen anerkjendt som selvstendig og uavhengig stat.

Arbeidet for at beskytte vort næringslivs interesser ved at avverge farer og søke fjernet eller innskrænket de hindringer, som det har været utsat for, har ogsaa i det forløpne aar paagaat under iagttagelse av streng nøytralitet til alle sider.

Til en kraftigere varetagelse av vore handelsinteresser paa fremmede markeder likesom til studium av den internationale

handelspolitikk vil der bli æsket bevilgninger.

Provianteringsdepartementets innkjøp av levnetsmidler m. v. for statens regning er fortsatt og foregik i aarets første halvdel i det store og hele regelmæssig. Imidlertid møtte landets tilførsel av korn, mel og andre levnetsmidler samt kul og oljer etterhvert store vanskeligheter.

For at søke sikret innførsel til landet av viktige nødvendighetsartikler paagaar forhandlinger med de krigførende magter.

Der er truffet forskjellige forføyninger til gjennomførelsen av den i forrige trontale bebudede rationering av livsfornödenheterne. For sukker, kaffe, korn og melvarer vil fullstendig rationering bli sat i verk fra 13de januar 1918.

Opsigelsen av den britiske kjøpeplikt til en rekke av de viktigste fiskevarer har medført, at staten har garantert de gjældende maksimalpriser som mindstepriser for disse varer for at holde fiskerierne i gang.

Forslag om forholdsregler mot dyrtiden og tilveiebringelse av midler til dette øiemed vil ogsaa i aar bli forelagt Stortinget.

Landets næringsveier har i det forløpne aar i det hele tatt git et godt, om end ujevnt utbytte.

Paa grund av de tiltagende vanskeligheter for vore tilførsler av jordbruksprodukter fra utlandet blev der organisert et systematisk arbeide for økning av den indenlandske landbruksproduksjon i 1917 og bevilget et forholdsvis betydelig statsbidrag. Arbeidet, som ogsaa paa anden maate blev støttet av det offentlige, har baaret god frugt. For yderligere at øke produksjonen vil der bli forelagt Stortinget en rekke forslag om betydelige bevilgninger og om utfærdigelsen av forskjellige love.

Skogbruken har i 1917 git større inntægter end noget tidligere aar. Ved de svære vedhugster, som er utført, antages landets brændselsforsyning foreløbig sikret.

Skibsfarten har ogsaa i det forløpne aar hatt en høi fragtkonjunktur. Samtidig er alle utgifter steget sterkt særlig utgifterne til krigsforsikring. Det antages at 435 skibe i aarets løp er tapt ved krigsforlis, som tillike har medført 700 brave sjøfolks død.

Av saltvandsfiskerierne gav torskefiskerierne et mindre fangstutbytte end noget

tidligere aar, mens de store sildefiskerier gav rik fangst. Den sterke stigning paa utgifterne til redskaper og andre utrustningsgjenstande har imidlertid medført store vanskeligheter og forringet det økonomiske utbytte.

Industrien har lidt under utilstrækkelig tilgang paa raastoffer og halvfabrikater m. v. Tiltrods herfor har de fleste industrigrener paa grund av konjunkturen paa de færdige produkter git et godt utbytte. I den sidste del av aaret er dog vanskelighetene blitt saa store, at der for mange er blitt stans eller utsigt til stans i en nær fremtid.

Handel og omsætning har i stigende utstrækning været hemmet ved de forhold, som følger med verdenskrigen.

Arbeidsforholdene har den største del av aaret været meget gunstige. Naar undtages sjøfolk har der gjennomgaaende været større behov for end tilgang paa arbeidskraft. Utover høsten indtraadte dog en merkbar vending i dette forhold, og aarets sidste maaneder viser i motsetning til de tilsvarende maaneder ifjor endel arbeidsløshet, som maa forutsættes at ville øke. Der er tatt skritt til at forøke det offentlige arbeidsdrift, om dette viser sig nødvendig, likesom der er rettet henvendelser til kommunerne om at forberede iverksættelsen av arbeider for at motvirke arbeidsløshet.

Der vil bli forelagt Stortinget forslag om forhøielse av folkeskolelærernes lønninger samt om indlemmelse i statens pensjonskasse av disse og endel andre funksjonærer.

Ordningen av landets elektricitetsforsyning er under overveielse. Hertil sigtende forslag vil bli forelagt Stortinget.

I 1917 har der — som tidligere under krigen — været holdt et etter den krigspolitiske situation avpasset nøytralitetsvern. Tjenesten har herunder i den utstrækning, forholdene har tillatt, været bestridt for hærens vedkommende av ordinært økserserende avdelinger, for flaatens vedkommende av ordinært innkaldt mandskap. Nøytralitetsvernet har likesom de foregaaende aar løst sin opgave paa en anerkjendelsesværdig maate.

Utredning angaaende jern-, stål- og valseverkssaken i forbindelse med forslag om statssubvention til et og muligens flere projekterte valseverksanlegg vil bli forelagt Stortinget.

De forskjellige statsinntægter har git et

meget tilfredsstillende utbytte, og statsregnskapet for forrige termin er oppgjort med et meget stort overskud. Den styrkelse, som statskassen derved er tilført, kommer vel med til delvis dækning av de usedvanlig store ekstraordinære utgifter.

Det statsbudget, som vil bli Stortinget forelagt, vil ogsaa denne gang vise overordentlig sterk utgiftsstigning, som følge av de raadende ekstraordinære forhold.

Av lovforslag, som agtes fremsat i denne session, skal anføres:

Forslag til lov om uførhets- og alderstrygd for det norske folk. Endvidere flere love om forandringer i de gjældende forsikringslove, en ny brændevinslov samt om Norges landbrukshøiskole m. fl. love.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 67de ordentlige Stortings forhandlinger aapnet.

Git paa Kristiania slot den 11te januar 1918.

H a a k o n.

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Efterat en beretning om rikets tilstand og bestyrelse var opløst av statsraad Stuevold-Hansen, mottok

Præsidenten paa Stortingets vegne forannævnte dokumenter og ytret:

Deres Majestæt! Mine herrer medrepræsentanter!

Vort land og dets skjæbne befinder sig under verdenskrigens blodige tegn. Den sterke fredstrang, som nu er tilstede hos alle de haardt lidende folkeslag, har desværre hittil ikke formaadd at løse det forbandelsens tryk, som hviler over verden. At det snart maa ske, er vort, er alles, brændende ønske.

Tilrods for at vi og det øvrige Norden endnu kan glæde os ved fredens velsignelse kaster dog krigen sin skygge over vor gjerning og gjør vor stilling i stigende grad vanskelig og bekymringsfuld. Maatte vanskelighetene staalsætte vor vilje til at bringe fædrelandet frelst, frit og i fred gjennom de tunge tider! Med løftet om at sætte al vor kraft ind for samdrægtig og besjølet av god borgeraad at løse de opgaver, som møter os, ønsker vi: Gud bevare Kongen og fædrelandet!

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestæt Kongen med følge forlot derefter Stortinget, ledsaget av den deputation som hadde fungert ved mottagelsen.

Præsidenten: Jeg foreslaar, at trontalen og beretningen om rikets tilstand utlægges for at behandles i et senere møte.

V o t e r i n g :

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Møtet hævet kl. 1.30.

Møte den 18de januar kl. 5.20.

Præsident: Tveiten.

D a g s o r d e n :

Referat.

Statsraad Blehr overbragte 14 kongelige propositioner, der senere referertes (se nedenfor under referat).

Præsidenten: Præsidenten skal melda, at dei repræsentantar som ikkje var framkomne til fyrste møtet, no hev teke sæte i Stortinget, nemleg Huglen, Lid, Kateraas, Bolstad, Joakimsen, Kristvik, Gjøstein, Foshaug og Schei. Like eins hev dei innkalla varamenn, Hestnes, Tollefsen og O. S. Aavatsmark teke sæte.

Der referertes:¹⁾

- 1 (4) Departementet for sociale saker sender andragende fra Norges storloge av I. O. G. T. om et statsbidrag paa kr. 3 000,00 til storlogens studievirksomhet.

Enst.: Tilstilles næringskomite nr. 2.

- 2 (5) Hans Andreassen Ekrem, gaardbruker, andrar om erstatning for havte

¹⁾ Tallene i parentes er ekstraktsprotokollens journalnummer.